

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในสังคมยุคปัจจุบันที่เศรษฐกิจเฟื่องฟูและชะลอตัวลงอย่างรวดเร็ว การสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตให้แก่ตนเอง ก็เป็นอีกความต้องการหนึ่งที่ทุก ๆ คนต้องการ เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะช่วยคุ้มครองชีวิตเมื่อเกิดเหตุที่ไม่คาดคิด รวมไปถึงสวัสดิการที่ช่วยในการแบ่งเบาภาระที่จะต้องประสบ ถ้าจะกล่าวถึงแรงงานในระบบที่ถูกจ้าง ผู้ประกันตนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต โดยได้รับความคุ้มครองจากประกันสังคม ซึ่งจะคุ้มครองลูกจ้าง ผู้ประกันตนที่ประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ และตาย อันไม่เนื่องมาจากการทำงาน รวมทั้งการคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพและว่างงาน

ตรงกันข้ามกับแรงงานนอกระบบที่ถึงแม้จะสามารถสมัครประกันตนเองเพื่อที่จะได้รับสิทธิในด้านประกันสังคม แต่ในความเป็นจริงสิทธิที่ได้รับไม่ได้เท่าเทียมกับสิทธิที่แรงงานในระบบได้รับเลย ความเจ็บป่วยก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ต้องการปัจจัยในการจ่ายค่ารักษาพยาบาล พนักงานบริษัทที่แม้จะได้รับผลกระทบต่อการจ้างงานแต่ก็ยังได้รับการดูแลในด้านค่ารักษาพยาบาลจากประกันสังคมและบางส่วนก็ยังได้รับการดูแลจากนายจ้าง ลูกจ้างบางคนจะต้องออกจากงานที่ทำอยู่ก็สามารถส่งเงินประกันสังคมเพื่อที่จะได้รับการคุ้มครองจากประกันสังคมต่อไปได้ ยังมีคนอีกกลุ่มที่ยังไม่ได้รับการดูแลจากภาครัฐและระบบประกันสังคมทำให้ต้องประสบกับภาวะยากลำบากเมื่อยามต้องเจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือแม้ยามชรา นั่นก็คือแรงงานที่อยู่นอกระบบ ไม่ว่าจะเป็นคนขายของ มอเตอร์ไซด์รับจ้าง ฯลฯ

แต่ก็ยังมีแรงงานนอกระบบอีกประเภทหนึ่งที่มีความยากลำบากมากในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันนั่นก็คือแรงงานคนพิการ เพราะแค่ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมปกติโดยไม่ได้ทำงานก็ได้รับความยากลำบากอย่างมากแล้ว เมื่อเข้าสู่กระบวนการทำงานก็ยิ่งดำรงชีวิตอย่างยากลำบาก ตั้งแต่การได้รับการยอมรับในการทำงาน เพราะการทำงานในระบบเป็นการยาก ที่จะมีบริษัทหรือนายจ้างที่ให้โอกาสและยอมรับในการรับเข้าทำงาน และถึงจะมีบริษัทที่จะรับคนพิการเข้าทำงาน แรงงานคนพิการนั้นก็จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรและพัฒนาคนพิการก่อนจึงจะมีสิทธิได้เข้าทำงาน แต่ก็ยังไม่มีความมั่นคงในอาชีพและรายได้ เพราะรายได้ที่ได้รับจะต่ำมากทำให้รายได้ที่ได้รับไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่มี และแม้กระทั่งในหน่วยงานของรัฐเองก็ไม่ได้มี

การยอมรับในความสามารถของคนพิการเหล่านี้ จะพบได้ว่าในหน่วยงานของรัฐจะมีการจ้างแรงงานคนพิการน้อยมาก จึงมีแรงงานคนพิการจำนวนมากเข้าสู่กระบวนการของการเป็นแรงงานนอกระบบ เมื่อคนพิการเหล่านี้ไม่ได้ทำงานอยู่ในรูปแบบของบริษัทก็จะไม่ได้รับสวัสดิการที่เกี่ยวกับระบบประกันสังคม คือการประสบอันตรายจากการเจ็บป่วย ทุพพลภาพ และตาย อันไม่เนื่องจากการทำงาน รวมทั้งการคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพและว่างงาน ทั้งที่ในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น ทุกคนสมควรจะมีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการด้านการประกันสังคมในทุกด้านเท่าเทียมกัน โดยในที่นี้จะกล่าวถึงกรณีศึกษาของคนพิการขายลอตเตอรี่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสวัสดิการด้านประกันสังคมและสิทธิคนพิการที่คนพิการขายลอตเตอรี่ได้รับในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาความต้องการประกันสังคมของคนพิการขายลอตเตอรี่

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาสวัสดิการด้านประกันสังคมและสิทธิคนพิการที่คนพิการขายลอตเตอรี่ได้รับจากภาครัฐ ความต้องการระบบประกันสังคมของแรงงานคนพิการขายลอตเตอรี่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงบริการด้านสวัสดิการประกันสังคมที่เกิดขึ้นกับแรงงานคนพิการขายลอตเตอรี่

ขอบเขตด้านประชากร

ศึกษาจากกลุ่มประชากรคนพิการขายลอตเตอรี่ จำนวน 2,400 คน

คำจำกัดความ

ความมั่นคงทางสังคม หมายถึง ระบบสวัสดิการสังคมระบบหนึ่งของรัฐบาลซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันแก่ประชาชนว่าจะได้รับความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในระดับหนึ่งเมื่อเขาต้องประสบกับการสูญเสียรายได้ การไม่มีรายได้ การมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นและการมีรายได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต อันเนื่องมาจากการเสี่ยงภัยทางสังคม ซึ่งนอกเหนือความสามารถในการควบคุมและช่วยเหลือตนเองในระดับบุคคล ระบบความมั่นคงทางสังคมจึงเป็นมาตรการของรัฐบาลเพื่อสร้างความมั่นคงทางรายได้ของบุคคล ครอบครัว และการรักษามาตรฐานในการดำรงชีวิตในระดับครัวเรือน

การประกันสังคม หมายถึง การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตในกลุ่มของสมาชิกที่มีรายได้และจ่ายเงินสมทบที่เข้าร่วมโครงการเพื่อรับผิดชอบในการเฉลี่ยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และการว่างงาน เพื่อให้ได้รับการรักษาพยาบาลและมีรายได้อย่างต่อเนื่อง

คนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสารจิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

ลักษณะการประกอบอาชีพของคนพิการ หมายถึง การที่คนพิการมีอาชีพ อันนำไปสู่การมีรายได้ของคนพิการ ในที่นี้ได้แก่ ลักษณะการประกอบอาชีพ รายได้ ระยะเวลาการประกอบอาชีพ

สวัสดิการสังคม หมายถึง การเข้าสู่ระบบประกันสังคมของผู้พิการชายตลอดเตอรี

สิทธิคนพิการ หมายถึง สิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ รวมถึงมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถให้สิทธิและเสรีภาพได้ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

การเข้าถึง หมายถึง การที่คนพิการสามารถเข้าถึงบริการ สวัสดิการต่าง ๆ ได้โดยง่าย และสะดวก รวดเร็ว โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

การประกอบอาชีพ หมายถึง อาชีพชายตลอดเตอรี